

I. Finančné právo v systéme práva (II.):

Seminár č. 4: Finančné orgány – finančná kontrola

formy regulačno-kontrolného pôsobenia vo verejných financiách

- Záujem štátu na dodržiavaní noriem FP
- Formy:
 1. finančná kontrola,
 2. dohľad a dozor,
 3. audit (vnútorný a vládny audit)
 4. štatutárny audit

Finančná kontrola

- FK radíme pod subjektívnu stránku financií
- Definovaná ako:
 - súhrn činností zabezpečujúcich **overovanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti finančných operácií** alebo ich častí pred ich uskutočnením, v ich priebehu a až do ich konečného vysporiadania, zúčtovania, dosiahnutia a udržania výsledkov a cieľov finančných operácií alebo ich častí
- Rôzne funkcie:
 1. **porovnávacια funkcia** – porovnať skutočný/predpokladaný stav
 2. **poznávacια funkcia** – odhaliť príčiny nesúladu so stavom predpokladaným,
 3. **výchovná funkcia** – vedie k upevneniu poriadku a disciplíny,
 4. **nápravná funkcia**
 5. **informačná funkcia,**
 6. **represívna funkcia a pod.**

Ciele FK

- Základné ciele:
 1. dodržiavanie **hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti** pri hospodárení s verejnými financiami a realizácii finančnej operácie/jej časti
 2. **dodržiavanie rozpočtu** org. verejnej správy,
 3. dodržiavanie VZPP
- Z toho vyplývajú požiadavky na FK:
 1. objektivita,
 2. odbornosť a
 3. včasnosť.

Regulácia FK

- Zákl. právny predpis – zákon o finančnej kontrole a audite
- Iné pr. predpisy:
 1. zákon o rozp. pravidlách VS,
 2. zákon o rozp. pravidlách územnej samosprávy,
 3. zákony upravujúce postavenie a pôsobnosť kontrolných orgánov (napr. zák. o NKÚ, zák. o NBS,...)
- Viaceré podzákonné právne predpisy

Druhy FK

- I. ekonomická a administratívno-právna kontrola
- II. podľa oblastí finančných vzťahov:
 - Rozpočtová kontrola
 - Daňová kontrola
 - Colná kontrola

Orgány FK

1. Najvyššia úroveň:
 1. najvyšší org. št. moci (NR SR)
 2. najvyšší orgán výkonnej moci (vláda SR) a
 3. ústredné org. št. správy (napr. Úrad vlády SR, MF SR a pod.),
2. nezávislé kontrolné orgány (NKÚ SR),
3. finančné orgány štátu (napr. devízové orgány,...),
4. finančné a kontrolné orgány územnej samosprávy
 1. finančné komisie, finančne oddelenia, hlavný kontrolór obce/VUC
 2. zastupiteľstvá obce/VÚC, obecné úrady a pod.
5. NBS
6. v podstate každý, kto hospodári s verejnými prostriedkami

NKÚ

- Ústava: čl. 60-63:
- **nezávislý orgán kontroly hospodárenia s**
 - prostriedkami **rozpočtov, ktoré podľa zákona schvaľuje NRSR alebo vláda,**
 - majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami a pohľadávkami:
 - štátu, verejnoprávných inštitúcií, obcí, VÚC, PO s majetkovou účasťou; štátu, verejnoprávných inštitúcií, obcí, VÚC; PO založených obcami alebo VÚC,
 - majetkom, finančnými prostriedkami a pohľadávkami:
 - ktoré sa poskytli SR, PO, FO **zo zahraničia;**
 - za ktoré SR prevzala záruku,
 - PO vykonávajúcich činnosti **vo verejnom záujme.**
- predkladá najmenej raz do roka správy o výsledkoch kontrolnej činnosti NRSR a vždy, keď NRSR požiada

- kontrolná pôsobnosť NKÚ sa vzťahuje v uvedenom rozsahu uvedenom na:
 - vládu, ministerstvá a ostatné ústredné orgány ŠS SR a orgány im podriadené,
 - štátne orgány, a PO, u ktorých vykonávajú funkciu zakladateľa alebo zriaďovateľa UOŠS alebo iné štátne orgány,
 - obce a VÚC, PO zriadené obcami a VÚC, PO s majetkovou účasťou obcí a VÚC,
 - štátne účelové fondy, verejnoprávne inštitúcie zriadené zákonom, PO, v ktorých majú majetkovú účasť verejnoprávne inštitúcie, PO s majetkovou účasťou štátu,
 - FO/PO

Činnosť NKU

- <https://www.nku.gov.sk/vysledky-kontrol>
- Zaujímavé výsledky - **tematické kontroly** (covid, školstvo, odpady a čierne skládky, financovanie cirkví, súkromné školy, majetok obcí/VUC, opatrenia proti energetickej kríze, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, využívanie eurofondov ...)
- NKÚ. 2020. *Analytická správa. Analýza systému vnútornej kontroly zabezpečovanej HK.*
 - <https://www.nku.gov.sk/sk/web/nku/-/system-kontroly-v-samosprave-vykazuje-vyznamne-rizika-a-potrebuje-reformu>

Analýza systému vnútornej kontroly zabezpečovanej HK

- **Hlavný kontrolór** – vnútorný kontrolný systém obce, povinný
- kontrola:
 - zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom obce,
 - príjmov, výdavkov a finančných operácií obce,
 - vybavovania sťažností a petícií,
 - dodržiavania VZPP vrátane nariadení obce,
 - plnenia uznesení OZ,
 - dodržiavania interných predpisov obce a
 - plnenia ďalších úloh ustanovených osobitnými predpismi
- status:
 - je zamestnancom obce
 - môže vykonávať kontrolnú činnosť pre viaceré obce.
- Kontroluje obecný úrad, ROPO obce, PO s majetkovou účasťou, osoby, ktorým sa poskytli prostriedky obce (dotácie, apod.)
- Plat – priem. mzda v NH x koeficient podľa počtu obyvateľov obce

Výsledky kontroly (2020)

- vzorka: 2870 z 2890 obcí (99,31%) – spolu 1534 HK
- 8% (215) obcí vôbec nemalo HK (zväčša obce do 500 obyv.)
- Mikroúväzkoví HK (do 9% úväzku = 15 h/mesiac):
 - 36,16 % (959) obcí
- Makroúväzkoví HK (nad 100% úväzku, pre viac ako 7 obcí):
 - 77 HK kontrolovali 644 obcí (= 24,26% všetkých obcí)

	ZA	TN	TT	KE	PO	BA	NR	BB	spolu
Počet mikro-HK	83	92	52	123	294	6	95	215	959
Počet makro-HK / Počet obcí	4/ 32	5/ 43	8/ 48	17/ 150	16/ 164	1/ 5	10/ 67	16/ 135	77/ 644

Graf č. 4 – Prehľad počtu úväzkov všetkých HK za celú SR

PAVOL JOZEF ŠAFÁRIK UNIVERSITY IN KOŠICE

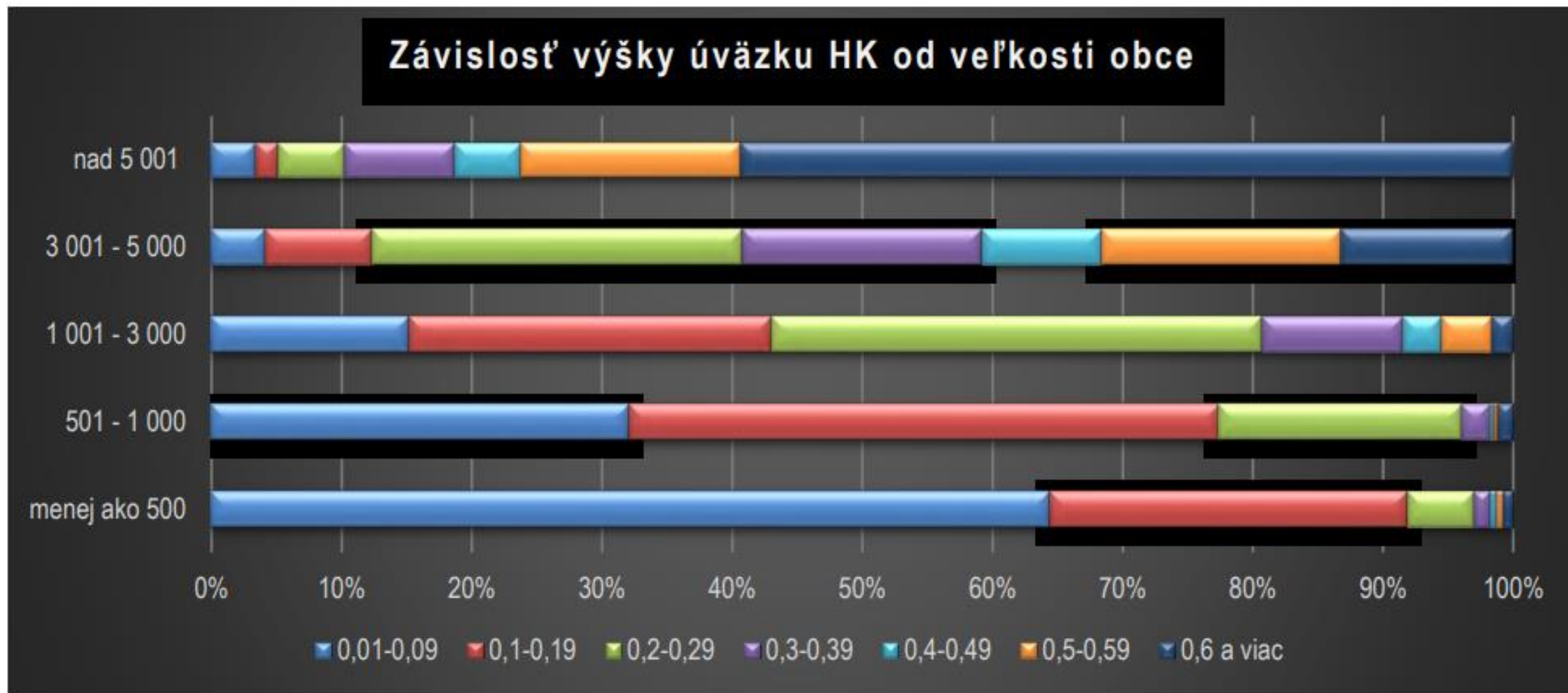
Universitas Cassoviensis ab anno 1657

wisdom of the past – knowledge in the present – education of the future

eua EUROPEAN UNIVERSITY ASSOCIATION

3. 3. 2025

Graf č. 6 – Závislosť výšky úväzku HK od veľkosti obce

Závery

- U obcí opakované porušenia VZPP v oblasti hospodárenia a nakladania s verejnými prostriedkami +
- nízka efektívnosť vnútorných riadiacich procesov, obmedzenie finančných zdrojov a schopnosť ich efektívneho využívania a nesprávne nastavenie systémov riadenia a kontroly
- Pri HK – viaceré slabiny vnútorného kontrolného systému
- súvislosť medzi počtom mikro/makro-úväzkových HK a ekonomickou silou daného regiónu (spolu polovica obcí)
- Vysoké náklady na HK – 13 mil. ročne spolu (2020)
- Nízke kvalifikačné nároky na HK - (minimálne stredoškolské vzdelanie)

Ďakujem za pozornosť!

PAVOL JOZEF ŠAFÁRIK UNIVERSITY IN KOŠICE

eua EUROPEAN
UNIVERSITY
ASSOCIATION

wisdom of the past – knowledge in the present – education of the future